

PIRMOKŲ ADAPTACIJA GIMNAZIJOJE TYRIMO REZULTATŲ APŽVALGA

Mokiniam tenka keisti mokyklą dėl objektyvių ir subjektyvių priežasčių. Objektyvios mokyklos keitimo priežastys - tai švietimo sistemos struktūra. Absoliuti dauguma mokinių privalo pereiti iš vienos mokymosi pakopos į kitą, kartu ir į kitą mokyklą. Taigi daugeliui mokinių tenka kelis kartus keisti mokyklą, kol jie įgyja brandos atestatą. Subjektyvios priežastys (pvz.: kokybiško ugdymo siekiai, specifiniai mokymosi poreikiai) dalį mokinių priverčia keisti mokyklą dar daugiau kartų. Todėl mokyklos keitimas yra svarbi švietimo politikos, ugdymo ir edukacinės praktikos problema. Jos sprendimu suinteresuota daug žmonių: švietimo politikai, mokyklų administracija, mokytojai, socialiniai pedagogai, psichologai, mokiniai ir jų tėvai.

Adaptacija - tai procesas, kurio metu mokinys bando prisitaikyti prie naujos aplinkos (naujos mokyklos, jos taisyklių, naujos klasės draugų, mokytojų ir t. t.). Kadangi kasmet nemažai vaikų keičia mokyklas ar klases, svarbu žinoti, kas lemia adaptacijos mokykloje sėkmę ir kaip mes, suaugusieji (tėvai ir mokytojai), galime palengvinti vaikų prisitaikymą naujoje aplinkoje.

Adaptacijos tvarkos tikslas – pagalba mokiniui – tai mokyklos (pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūros specialisto, klasių auklėtojų, mokytojų ir mokyklos administracijos) veikla, leidžianti mokiniui lengviau prisitaikyti prie naujos aplinkos, taisyklių bei reikalavimų.

Vilniaus Antakalnio gimnazijoje naujai atvykstantiems į I-as gimnazijos klases mokiniams skiriamas 1,5 mėnesio adaptacinis laikotarpis ir taikoma „7 žingsnių programa“ (UP 15 priedas).

Pamokų ir popamokinės veiklos metu mokinius stebi: socialinis pedagogas, psichologas, dalykų mokytojai, klasių auklėtojai, gimnazijos vadovai. Savo pastebėjimus fiksuoja „Klasės stebėjimo lapuose“. Esant reikalui, svarbi informacija nedelsiant aptariama su mokyklos specialistais, klasių auklėtojais ir/ar kuruojančia skyriaus vedėja.

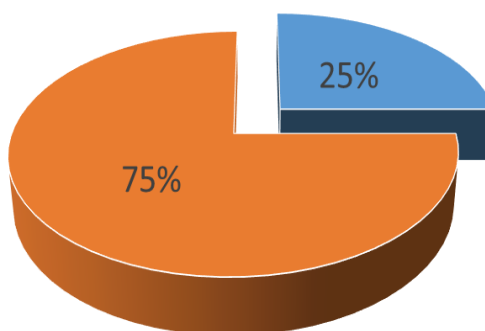
Pirmąjį adaptacinio laikotarpio mėnesį mokinių pasiekimai, išskyrus diagnostinius darbus, nevertinami neigiamais pažymiais. Mokiniam ir jų tėvams teikiama švietimo, psichologinė, informacinė, socialinė pagalba.

Pasibaigus adaptaciniam laikotarpiui, gimnazijoje buvo atliktas tyrimas, kurio tikslas – nustatyti, kaip I-ą klasių mokiniams sekėsi prisitaikyti prie naujos mokymosi aplinkos, mokytojų, mokymosi krūvio; įvertinti santykius su gimnazijos bendruomene: dalykų mokytojais, klasių auklėtojais, administracija, pagalbos mokiniui specialistais, bendraamžiais, bei išsiaiškinti mokinių poreikius.

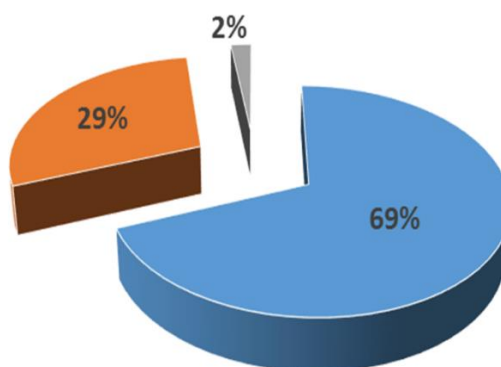
Tyrimui buvo panaudotas anketinis klausimynas, panaudojant Iques on line Lietuva instrumentus (21 klausimas). Tyrime dalyvavo 110 pirmokų iš 136, o tai sudaro 81% visų gimnazijos pirmokų.

TYRIMO REZULTATŲ APŽVALGA

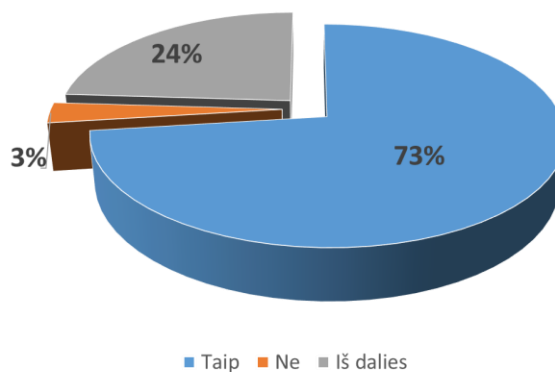
Net 75% pirmokų mano, kad jiems yra lengviau mokytis gimnazijoje nei buvusioje mokykloje.

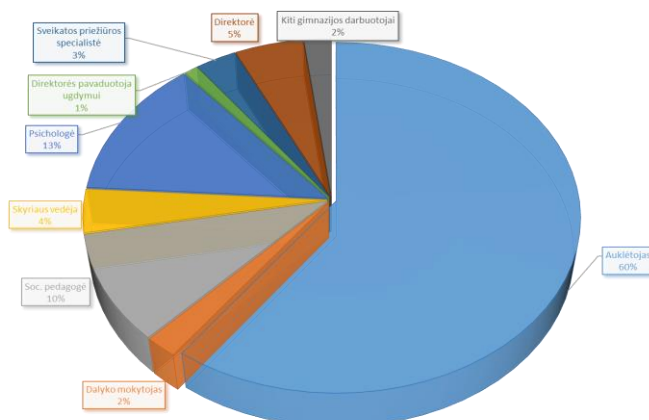
Džiugina tai, kad daugelis pirmokų tėvų domisi, kaip sekasi mokytis jų vaikams naujoje mokykloje.

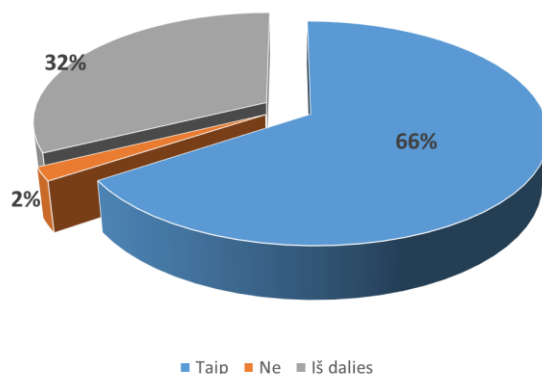
Labai svarbu, kad didžioji dauguma mokinių mokykloje jaučiasi saugūs.

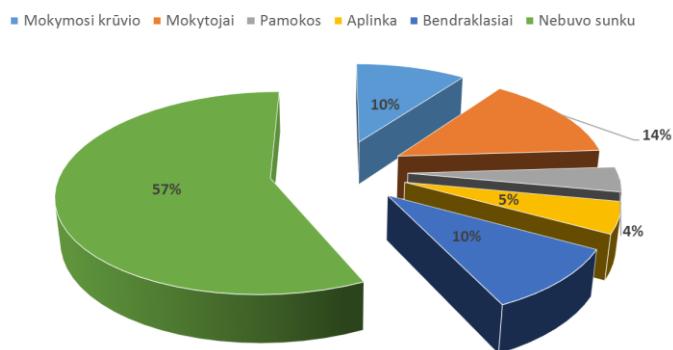
Tyrimas taip pat parodė, kad mokiniai žino, kokiais atvejais ir į ką gali kreiptis pagalbos. Apklausoje jie nurodė, kad pirmiausiai dėl pagalbos kreiptųsi į auklėtoją, po to į psichologę ir socialinę pedagogę.

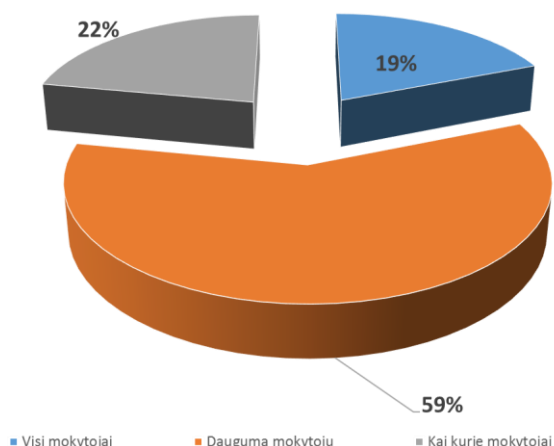
66% mokinių nurodė, kad klasėje vyrauja draugiška atmosfera, 32% - iš dalies draugiška.

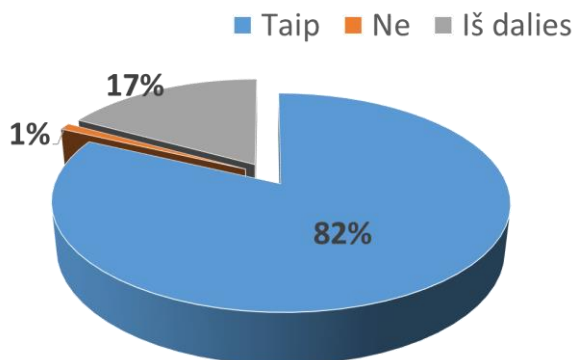
Į klausimą, prie ko sunkiausiai sekėsi prisitaikyti, 57% mokinių atsakė, kad prisitaikyti prie naujos mokyklos, mokytojų, bendraklasių ar didesnio mokymosi krūvio nebuvo sunku. 14% mokinių sunkiau sekėsi priprasti prie reiklesnių mokytojų, 10% mokinių prie naujų bendraklasių ir padidėjusio mokymosi krūvio.

Į klausimą, ar suprantamai mokytojai aiškina savo dalyką, 19% mokinių atsakė, kad visi mokytojai suprantamai aiškina savo dalyką, 59% mokinių atsakė, kad dauguma mokytojų suprantamai aiškina, ir 22% mokinių nurodė, kad kai kurie mokytojai aiškina suprantamai.

Naujai į gimnaziją atėję mokytiis mokiniai supažindinami su gimnazijos tvarkomis, mokinio elgesio taisyklėmis, taip pat ir su pasiekimų vertinimo tvarka. Džiugu, kad net 82% naujų mokinių pasiekimų vertinimo tvarka aiški. Iš to galime daryti prielaidą, kad dalykų mokytojai mokinius supažindino su pasiekimų vertinimo tvarka, vertinimo kriterijais ir reikalavimais.

Paprašyti nurodyti priežastis, kodėl pasirinko mokytis būtent Antakalnio gimnazijoje, mokiniai nurodė, kad mokykla yra arti namų (57), mokosi draugai (17), baigė Antakalnio progimnaziją (9), rekomendavo kiti žmonės (12) ar pats susidarė gerą nuomonę (5) ir kt.

Paprašyti nurodyti, kiek laiko skiria namų darbų ruošai, 81,6% mokinių nurodė, kad pamokas ruošia 2,5 val. (tiek rekomenduoja higienos normos). Lygindami trejų paskutinių metų tyrimų rezultatus, galime teigti, kad dauguma mokinių namų darbų ruošai skiria pakankamai laiko.

Tyrimo rezultatai parodė, kad kiekvienais metais mokiniai vis mažiau naudojasi mokyklos biblioteka ir skaitykla, noriai joje lankosi tik 32% mokinių.

Palyginę paskutinių trejų metų adaptacijos tyrimų rezultatus, galime pasidžiaugti, kad kiekvienais metais sėkmingos adaptacijos rezultatai gerėja. Klasės auklėtojų, skyrių vedėjų,

specialistų pagalbos bei viso pedagogų kolektyvo dėka mokiniai greitai adaptuojasi naujoje mokykloje, susiranda naujų draugų, jaučiasi mokykloje saugūs.

Galime pasidžiaugti puikiu klasės auklėtojų darbu, jie ne tik supažindina naujai į mokyklą atvykusius mokinius su mokyklos nauja aplinka, taisyklėmis, bet ir suteikia visokeriopą pagalbą.

Džiugina ir tai, kad mokiniai žino, kas gali jiems suteikti reikiamos pagalbos.

Atsakydami į atvirus klausimus apie pamokas, mokymosi priemones, laisvalaikį, mokymosi aplinką, valgyklos maistą bei mokyklos tvarkas, mokiniai nurodė, kad pageidautų, kad pamokos prasidėtų 8:30 ar 9:00 val., norėtų daugiau kūno kultūros pamokų, mažiau namų darbų. Taip pat norėtų daugiau netradicinių pamokų, daugiau renginių ir diskotekų bei ilgesnių pertraukų.

Atsakydami į klausimą apie mokyklos aplinką, mokiniai išreiškė norą, kad būtų daugiau sėdmaišių, sutvarkytas futbolo stadionas ir bėgimo takeliai.

Valgykloje mokiniai pageidautų geresnio bei pigesnio maisto.

Adaptacija – naujai atvykusiems mokiniams labai svarbus procesas, kurio metu nusistovi mokinių ir mokyklos aplinkos pusiausvyra, tenkinanti esminius jų psichologinius, socialinius ir akademinius poreikius.

Pagrindiniai sėkmingos mokinių adaptacijos naujoje mokykloje rodikliai yra jų gera psichologinė savijauta, emocinis stabilumas, saugumas, pasitikėjimas savo jėgomis bei geri akademiniai pasiekimai.

Tyrimo duomenų analizė leidžia teigti, kad vykstant mokinių adaptacijai mokykloje kiekvienais metais stiprėja klasės auklėtojo vaidmuo, vis svarbesnė tampa specialistų pagalba ir viso pedagogų kolektyvo vaidmuo.